

Katarální horečka ovcí

– praktický manuál pro terénní veterinární lékaře

Katarální horečka ovcí (KHO) je infekční, nenakažlivé virové onemocnění přenášené vektory, která postihuje volně žijící a domácí přežvýkavce, jako jsou ovce, kozy, skot, buvoli, jeleni, většina druhů afrických antilop a velbloudů. Infekce virem katarální horečky ovcí (KHO) se u velké většiny zvířat neprojevuje, ale u části infikovaných ovcí, jelenů a volně žijících přežvýkavců může způsobit smrtelné onemocnění. Hmyzí přenašeč je tiplík (několik druhů rodu *Culicoides*), který přenáší virus katarální horečky ovcí. Bylo identifikováno dvacet šest (26) různých sérotypů a schopnost každého kmene způsobit onemocnění se značně liší.

Zdroj: Katarální horečka ovcí WOAH Světová organizace pro zdraví zvířat

Aktuální situace v České republice:

K 30. září eviduje Státní veterinární správa celkem 28 ohnisek nákazy KHO, ale došetřují se ještě další. V těchto případech nařizuje SVS mimořádná veterinární opatření k zamezení šíření nebezpečné nákazy KHO na území České republiky.

Legislativa EU stanovuje, že kolem ohnisek KHO musí být vymezena oblast o poloměru 150 km. Tato oblast je v ČR územně vymezena jako tzv. pásmo KHO prostřednictvím mimořádných veterinárních opatření vydaných SVS (viz mapka níže).

Aktuální hranice pásma (k 24. 9. 2024)

Omezení platí pro přemístění vnímavých zvířat ke KHO (skot, ovce a kozy, velbloudovití, jelenovití a někteří další kopytníci) z této vymezené oblasti. Rozloha této oblasti je rozsáhlejší z důvodu, že se jedná o nákazu přenášenou hmyzem – tiplíky druhu *Culicoides*. Tito přenašeči se v ČR vyskytují.

Nařízená opatření ze strany SVS

Chovatelům skotu, ovcí, koz a dalších druhů zvířat vnímavých ke katarální horečce ovcí nařizujeme při přemístění zvířat mimo pásmo na území ČR jiných než přemísťovaných přímo na jatky tyto podmínky, a to buď:

- i. zvířata chránit před útoky tiplíků druhu *Culicoides* (dále jen „vektorů“) pomocí insekticidů či repelentů alespoň po dobu 14 dnů před datem přemístění, o čemž provede záznam do evidence chovatele o použití veterinárních léčiv a přípravků. Jako insekticid a repelent může být použit pouze veterinární léčivý přípravek nebo biocid uvedený na odkazu webu Státní veterinární správy
- ii. zvířata byla během tohoto období podrobena testu PCR s negativními výsledky, přičemž tento byl proveden na vzorcích odebraných alespoň 14 dní po datu počátku ochrany před útoky vektorů,
- iii. vzorky musí odebrat soukromý veterinární lékař schválený místně příslušnou krajskou veterinární správou (KVS) pro činnosti podle § 61 odst. 5 veterinárního zákona,
- iv. vzorky musí být vyšetřeny ve státním veterinárním ústavu,
- v. zvířata musí být doprovázena veterinárním osvědčením vystaveným místně příslušnou KVS. Žádost o vystavení veterinárního osvědčení musí být doručena na KVS 3 dny před přemístěním zvířat. Chovatel je povinen předložit KVS SVS protokol s negativním výsledkem laboratorního vyšetření na KHO metodou PCR. Výsledek PCR vyšetření je platný 10 dnů od data odběru vzorku

a nebo

zvířata byla očkovaná proti KHO, sérotyp 3 a nacházejí se v období imunity zaručeném specifikacemi očkovací látky a

- i. byla očkovaná před více než 60 dny před datem přemístění nebo
- ii. byla podrobena testu PCR s negativními výsledky na vzorcích odebraných alespoň 14 dní po nástupu imunity stanovené ve specifikacích očkovací látky

Vakcinace

Vedle preventivního použití repelentů a schválených insekticidních přípravků doporučuje SVS vakcinaci zdravých zvířat ve stádu jak skotu, tak především ovcí, kde letos dochází k úhynům zvířat. U takto vakcinovaných zvířat je to nejlepší způsob ochrany.

Ústřední veterinární správa Státní veterinární správy (dále jen „ÚVS SVS“) vydala dne 20. 9. 2024 nařízení SVS, č. j. SVS/2024/133168-G, na základě jeho článku 3 odst. 1 bylo rozhodnuto, že očkování v něm uvedenými vakcínami (také vakcínou BioBos BTV3) v určeném pásmu podle článku 1 je možné. Při jejich aplikaci a distribuci musí být dodrženy ostatní obecné podmínky vyplývající ze zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech. Pro použití vakcín proti KHO mimo pásmo uvedené v citovaném nařízení SVS platí režim ustanovení § 46 zákona o léčivech, tj. povolování výjimek ÚVS SVS soukromým veterinárním lékařům ošetřujícím chovy chovatelů zvířat vnímavých na KHO.

Vakcína

Na základě Článku 110, bod 2 Nařízení Evropského parlamentu a rady o veterinárních léčivých přípravcích 2019/6 je registrována inaktivovaná vakcína proti katarální horečce ovcí (Bluetongue kmen BTV 3) vakcína **BioBos BTV 3**.

BioBos BTV 3

injekční suspenze

Inaktivovaná vakcína proti katarální horečce ovcí (Bluetongue kmen BTV 3)

Typ přípravku: Vakcína

Cílové druhy zvířat: Ovce skot

Složení:

Každá 1 ml dávka obsahuje:

Virus febris catarrhalis ovium inactivatum/Inaktivovaný virus katarální horečky ovcí, sérotyp 3 (kmen Bio-93:BTV3)	≥ 10 ELISA jednotek*
Hydroxid hlinitý	2,25 – 2,75 mg
Kvilajový saponin (Quil A)	0,2 mg
Formaldehyd	≤ 0,5 mg
Thiomersal	0,085 – 0,115 mg

*množství inaktivovaného antigenu bylo stanoveno pomocí metody ELISA.

Indikace:

Ovce: Aktivní imunizace k redukci virémie a k prevenci klinických příznaků způsobených virem katarální horečky ovcí (Bluetongue virus, BTV), sérotyp 3.

Nástup imunity: 3 týdny po primární vakcinaci.

Trvání imunity: nestanoveno*

Skot: Aktivní imunizace k prevenci virémie a k prevenci klinických příznaků způsobených virem katarální horečky ovcí (Bluetongue virus, BTV), sérotyp 3.

Nástup imunity: 3 týdny po primární vakcinaci.

Trvání imunity: nestanoveno*

Zvláštní upozornění

Vakcinovat pouze zdravá zvířata.

Základní imunizace by měla být zahájena včas, aby se ochrana plně rozvinula do začátku rizikového období pro zvíře (související s výskytem hlavních přenašečů onemocnění – tiplíků).

Vysoká hladina mateřských protilátek negativně ovlivňuje tvorbu postvakcinačních protilátek, což může ovlivnit hladinu protilátek po vakcinaci. Tyto mateřské protilátky obvykle vymizí do 3 měsíců věku u jehňat a do 2,5 měsíce věku u skotu.

V případě použití u jiných domácích a volně žijících přežvýkavců, kteří jsou považováni za ohrožené infekcí, by mělo být její použití u těchto druhů prováděno s opatrností a je vhodné otestovat vakcínu na malém počtu zvířat před hromadnou vakcinací. Úroveň účinnosti u jiných druhů se může lišit od úrovně pozorované u ovcí a skotu.

Dávkování a způsob podání

Aplikujte jednu dávku 1 ml subkutánně u ovcí, intramuskulárně u skotu podle následujícího vakcinačního schématu:

Primární vakcinace:

U ovcí:

jedna injekce od 1 měsíce věku u naivních zvířat.

U skotu:

1. vakcinace: od 1 měsíce věku u naivních zvířat.

2. vakcinace: 3 týdny po první injekci.

Revakcinace: Není stanoveno*

Ochranné lhůty: Neuplatňuje se*

Informace o správném podávání

Aplikujte obvyklé aseptické postupy.
Bezprostředně před použitím jemně protřepejte.
Vyhněte se tvorbě bublin, protože to může způsobit podráždění v místě injekčního podání.
Celý obsah lahvičky by měl být spotřebován do 10 hodin po otevření a při stejném postupu.
Zamezte vícenásobnému propichování uzávěru lahviček.

Před použitím by měla být vakcína vytemperována na 15–25 °C.

Skladování

Uchovávejte a přepravujte chlazené (2 °C – 8 °C).

Chraňte před mrazem.

Chraňte před světlem.

Nepoužívejte tento veterinární léčivý přípravek po uplynutí doby použitelnosti uvedené na etiketě po Exp. Doba použitelnosti končí posledním dnem v uvedeném měsíci.

Doba použitelnosti po prvním otevření vnitřního obalu: 10 hodin.

Velikosti balení

Krabička s 1 injekční lahvičkou s 50 dávkami (1 × 50 ml)

Krabička s 1 injekční lahvičkou s 10 dávkami (1 × 10 ml) – v současné době nedostupné

*Výjimečné okolnosti:

Jedná se o registraci za výjimečných okolností dle Článku 110, bod 2 Nařízení Evropského parlamentu a rady o veterinárních léčivých přípravcích 2019/6, a proto je hodnocení založeno na přizpůsobených požadavcích na dokumentaci. Vzhledem k nedostatku komplexních údajů o kvalitě, bezpečnosti nebo účinnosti bylo provedeno pouze omezené hodnocení kvality, bezpečnosti nebo účinnosti.

**PŘEDPOKLÁDANÝ TERMÍN DOSTUPNOSTI VAKCÍNY
PRO ČESKOU REPUBLIKU JE 3. ŘÍJNA 2024.**

**K DISPOZICI BUDE OMEZENÝ POČET DÁVEK SCHVÁLENÝ
STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVOU.**

**Bioveta, a. s.,
Komenského 212/12,
683 23 Ivanovice na Hané**